

Svend Frederiksen 1895–1982

Med fhv. gdr. Svend Frederiksen, der døde den 1. maj 1982, har Fyn mistet en af sine flittigste og mest omhyggelige lokalhistorikere.

Trods sin høje alder svigtede Svend Frederiksen ikke sine lokalhistoriske studier. Indtil kort tid før sin død var han en flittig gæst på Landsarkivets læsesal, og så sent som i marts modtog redaktionen af Fynske Årbøger en artikel fra ham. Den var ikke ledsaget af anmodning om optagelse og anvisning vedrørende tilrettelæggelse, men af nogle få ord, som var karakteristiske for det beskedne menneske, som Svend Frederiksen var: Kan I bruge artiklen, så værsgo'! Ellers lad den gå i papirkurven!

Fynske Årbøger har gennem årene modtaget en række bidrag fra Svend Frederiksen. Det var altid vægtige emner, han tog fat på, og da hans fremstilling var præget af humor og lune, fandt ingen af hans artikler vej til papirkurven!

Svend Frederiksens navn og virke er knyttet til Åsum og Seden sogne. Han blev født på »Lundsgård« i Åsum i 1897, og han overtog sin fødegård i 1929. Da han for godt en halv snes år siden overlod gården til yngre kræfter og – som han udtrykte det – blev aftægtsmand, flyttede han til »Hvenekilde« i Seden, og her boede han indtil sin død. Hans slægt havde rod i Seden, og da han færdedes lige så hjemmevant her som i Åsum, var det naturligt, at han fordybede sig i begge sognes historie.

Allerede i tyverne fattede Svend Frederiksen interesse for lokalhistorien, og der er næppe nogen fynsk bonde, der har læst og afskrevet så mange dokumenter med gotisk skrift og indsamlet et så stort folkeminde-materiale som han. – Det kan undre, at han først for alvor begyndte at få tingene på tryk for godt en halv snes år siden, men det har sin forklaring. »Med mine tre års hjemmelæsning hos Faster og fire år i almueskolen resignerer jeg sagtmodigt«, skrev han i forordet til en af sine bøger. Han ville ikke blande sig med de lærde, men med årene modtog han

mange opfordringer til i foredrag og artikler at øse af sin store lokalhistoriske viden, og siden 1968 er det blevet til to bøger og knap en halv snes artikler til Fynske Årbøger alene, hvilket langt overgår det, han publicerede indtil da, fortrinsvis i Fynsk Hjemstavn og Fyns Tidende. Efter i en menneskealder at have indsamlet stof og noteret ting af interesse i en større stabel kladdebøger, kunne han levere væsentlige bidrag, ikke alene om sine to sognes, men om hele det fynske områdes historie. Ikke mindst hans afhandlinger om »Fynske forsamlingshuse« (Fynske Årbøger 1976) og »Fynske gadestævner og oldermænd« (Fynske Årbøger 1981) vandt anerkendelse i vide kredse, og han havde da også den glæde at modtage Dansk Historisk Fællesforenings pris for årets bedste årbogsartikel.

Men først og fremmest var det Åsum og Seden sognes historie, han beskæftigede sig med. 1968 udgav han gennem Historisk Samfund »Aasum – Træk af sognets historie«, 1979 »Seden – Træk af sognets historie«. Begge sogne stod hans hjerte nær, og han skrev disse to sognehistorier for – som han udtrykte det i forordet til den sidste bog – »at betale lidt af på gammel gæld«. – Det forholder sig dog omvendt: De to sognes beboere står i stor gæld til en af deres egne, der ved siden af at passe sin 80 tdr. land store gård tog sig tid til historiske studier og på sine gamle dage satte sig til skrivebordet og nedfældede interessante beretninger om egnens fortid.

Nævnes må det også, at den fynske bondes navn 3 gange i perioden 1968–71 dukkede op i forfatterregistret til »Ugeskrift for læger«. På grundlag af omfattende arkivstudier på landsplan kunne Svend Frederiksen belyse forudsætninger for bønderes levealder i forrige århundrede, og artiklerne blev modtaget med stor interesse.

Allerede i 1939 indvalgte Svend Frederiksen i Repræsentantskabet for Historisk Samfund for Fyns Stift, og af samtlige er han den, der har siddet der den længste årrække. Flere gange har han de senere år foreslået sig afløst af yngre kræfter, men Repræsentantskabets medlemmer er taknemmelige for, at de indtil det sidste fik lov at øse af Svend Frederiksens store viden om fynske forhold. Han havde en sjælden evne til at fastholde minder fra fortiden, og derfor blev der altid lyttet til ham.

Hans Henrik Jacobsen